

U M O W A

między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką, uzupełniająca umowę polsko-niemiecką z dnia 27 marca 1926 r. o wzajemnej komunikacji kolejowej, podpisana w Warszawie dnia 2 czerwca 1937 r.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomym czynimy:

Dnia drugiego czerwca tysiąc dziewięćset trzydziestego siódmego roku podpisana została w Warszawie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej wraz z protokołem podpisania umowa uzupełniająca polsko-niemiecką umowę o wzajemnej komunikacji kolejowej z dnia 27 marca 1926 r. Umowa uzupełniająca oraz protokół podpisania brzmią słowo w słowo jak następuje:

U M O W A

uzupełniająca umowę z dnia 27 marca 1926 r.
o wzajemnej komunikacji kolejowej.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Niemiecki Kanclerz Rzeszy postanowili uzupełnić Umowę o wzajemnej komunikacji kolejowej z dnia 27 marca 1926 r. (Umowę berlińską) w myśl artykułu 1 oraz ustępu B Protokołu końcowego do tej umowy i w tym celu mianowali swymi pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Mgr Jana ZAJASA, Dyrektora Departamentu w Ministerstwie Komunikacji,

Niemiecki Kanclerz Rzeszy:

Pana Dr Ludwiga HOLTZ, Dyrektora Kolei Rzeszy w Ministerstwie Komunikacji Rzeszy,

którzy, po okazaniu sobie pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

§ 1.

Ustęp (2) artykułu 1 Umowy otrzymuje następujące brzmienie:

„(2) Postanowienia Konwencji z dnia 21 kwietnia 1921 r., zawartej między Polską i W. M. Gdańskiem a Niemcami w sprawie wolności tranzytu pomiędzy Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec, pozostają w zakresie swej mocy obowiązującej nadal nienaruszone”.

§ 2.

Do wykazu przejść kolejowych i stacji zdawczo-odbiorczych, objętych artykułami 3 (1) Umowy, dodaje się następujące przejścia kolejowe i stacje zdawczo-odbiorcze:

ERGÄNZUNGSABKOMMEN

zum Abkommen über den gegenseitigen Eisenbahnverkehr vom 27 März 1926.

Der Präsident der Republik Polen und der Deutsche Reichskanzler haben beschlossen, das Abkommen über den gegenseitigen Eisenbahnverkehr vom 27 März 1926 (Berliner Abkommen) im Sinne des Artikels 1 und des Absatzes B des Schlussprotokolls zu diesem Abkommen zu ergänzen und haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Der Präsident der Republik Polen:

Herrn Mgr Jan ZAJAS,
Departamentsdirektor im Verkehrsministerium,

Der Deutsche Reichskanzler:

Herrn Dr Ludwig HOLTZ,
Reichsbahndirektor im Reichsverkehrsministerium,

die nach Vorlegung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten folgendes vereinbart haben:

§ 1.

Der Absatz (2) des Artikels 1 des Abkommens erhält folgende Fassung:

„(2) Die Bestimmungen des Abkommens vom 21. April 1921 zwischen Polen und der Freien Stadt Danzig und Deutschland über den freien Durchgangsverkehr zwischen Ostpreussen und dem übrigen Deutschland bleiben für ihren Geltungsbereich unberührt.

§ 2.

In der Liste der Übergänge und Betriebswechselbahnhöfe in Artikel 3 (1) des Abkommens sind folgende Übergänge und Betriebswechselbahnhöfe hinzuzusetzen:

Przejście kolejowe	Stacja zdawczo-odbiorcza	Uwagi
A. Normalnotorowe koleje.		
Lubliniec — Teichwalde	Lubliniec	tylko dla ruchu osobowego
Pawonków — Wildfurt	Pawonków	
Strzybnica — Brunneck	Strzybnica	tylko dla ruchu towarowego
Rojca — Beuthen (Oberschles.) Stadtwald	Beuthen (Oberschles.) Stadtwald	
Chorzów — Beuthen (Oberschles.)	Beuthen (Oberschles.)	
Chebbie — Borsigwerk	Chebbie	
Ruda Śl. — Hindenburg (Oberschles.)	Hindenburg (Oberschles.)	
Makoszowy — Gleiwitz Ost.	Makoszowy	
Sumina — Buchenau (Oberschles.)	Sumina	
Olza — Annaberg (Oberschles.)	Annaberg (Oberschles.)	

Przejście kolejowe	Stacja zdawczo-odbiorcza	Uwagi
B. Wąskotorowe koleje.		
Pole Północne — Rossberg	Pole Północne	tylko dla ruchu towarowego
Sucha Góra — Beuthen Nord	Beuthen Nord	
Übergang	Betriebswechselbahnhof	Bemerkungen

A. Normalspur		
Teichwalde — Lubliniec	Lubliniec	nur Reiseverkehr
Wildfurt — Pawonków	Pawonków	
Brunneck — Strzybnica	Strzybnica	
Beuthen (Oberschles.) Stadtwald — Rojca	Beuthen (Oberschles.) Stadtwald	
Beuthen (Oberschles.) — Chorzów	Beuthen (Oberschles.)	nur Güterverkehr
Borsigwerk — Chebzie	Chebzie	
Hindenburg (Oberschles.) — Ruda Śl.	Hindenburg (Oberschles.)	
Gleiwitz Ost — Makoszowy	Makoszowy	
Buchenau (Oberschles.) — Sumina	Sumina	
Annaberg (Oberschles.) — Olza	Annaberg (Oberschles.)	

B. Schmalspur.		
Rossberg — Pole Północne	Pole Północne	nur Güterverkehr
Beuthen Nord — Sucha Góra	Beuthen Nord.	

Ustęp (2) odpada. Dotychczasowy ustęp (3) otrzymuje numer (2). Dotychczasowy ustęp (4) otrzymuje numer (3). Jako nowy ustęp (4) dodaje się następujący:

„(4) Co się tyczy kolejki kopalnianej hr. Ballestrema zawrze się osobne porozumienie w Protokole podpisania”.

Ustęp (5) odpada.

§ 3.

(1) W Załączniku A., wspomnianym w ustępie (1) i (4) Postanowień wykonawczych do artykułu 5 Umowy, skreśla się cyfry 11, 13, 14b, 14c, 15 i 16.

(2) Obowiązek utrzymywania następujących mostów, wymienionych w Załączniku A. Umowy, wygasa:

Absatz (2) fällt weg. Der jetzige Absatz (3) erhält die Nummer (2). Der jetzige Absatz (4) erhält die Nummer (3). Als neuer Absatz (4) ist hinzuzusetzen:

„(4) Wegen der Graf Ballestrem'schen Grubenbahn werden besondere Vereinbarungen in einem Unterzeichnungsprotokoll getroffen”.

Absatz (5) fällt weg.

§ 3.

(1) In der in den Absätzen (1) und (4) der Ausführungsbestimmungen zum Artikel 5 des Abkommens erwähnten Anlage A sind die Ziffern 11, 13, 14b, 14c, 15 und 16 zu streichen.

(2) Die Pflicht zur Unterhaltung der nachstehend genannten, in der Anlage A zum Abkommen verzeichneten Brücken erlischt:

nr p.	Na szlaku	Rzeki itd.	Konstrukcja
1.	Przyszowice — Sosnitz	Czarnawka (Scharnafka)	żelazny
2.	Piekary Rudne — Dombrowa	rów graniczny	murowany
3.	Wolfgang — Poremba	Czarnawka (Scharnafka)	murowany
4.	Praszka — Grenzwiese	Prosna	drewniany.

Lfd Nr.	Strecke	Wasserlauf usw.	Bauweise
1	Sosnitz-Przyszwice	Scharnafka (Czarnawka)	Eisen
2	Dombrowa-Piekary Rudne	Grenzgraben	Mauerwerk
3	Poremba-Wolfgang	Scharnafka (Czarnawka)	"
4	Grenzwiese-Praszka	Prosna	Holz

(3) Interesowane Zarządy kolejowe porozumieją się co do terminu i sposobu rozbiórki.

(3) Die beteiligten Eisenbahnverwaltungen werden über Zeitpunkt und Art des Abbruchs Vereinbarungen treffen.

§ 4.

Drugie zdanie ustępu (1) artykułu 20 Umowy odpada.

§ 4.

Der zweite Satz des Absatzes (1) des Artikels 20 des Abkommens fällt weg.

§ 5.

W wykazie stacyj odprawy celnej i rewizji paszportowej, objętym artykułem 21 Umowy, dodaje się następujące stacje:

§ 5.

In der Liste der Bahnhöfe für Zollabfertigung und Passprüfung im Artikel 21 des Abkommens werden folgende Bahnhöfe hinzugeetzt:

Na przejściu kolejowym	Odprawa celna i rewizja paszportów		U w a g i
	— polska	niemiecka	

A. Normalnotorowe koleje.

Lubliniec — Teichwalde Pawonków — Wildfurt Strzybnica — Brunneck Rojca — Beuthen (Oberschles.) Stadtwald	Lubliniec Pawonków Strzybnica Rojca	Teichwalde Wildfurt Brunneck Beuthen (Oberschles.) Stadtwald	tylko dla ruchu osobowego
Chorzów — Beuthen (Oberschles.)	Beuthen (Oberschles.) Chorzów	Beuthen (Oberschles.) Beuthen (Oberschles.)	w ruchu osobowym do 15 maja 1940 r w ruchu towarowym
Chebzie — Borsigwerk	Chebzie	Borsigwerk	tylko w ruchu towarowym
Ruda Śl. — Hindenburg (Oberschles.)	Ruda Śl.	Hindenburg (Oberschles.)	
Makoszowy — Gleiwitz Ost. Sumina — Buchenau (Oberschles.)	Makoszowy Sumina	Gleiwitz Ost. Waldeck (Oberschles.)	w ruchu osobowym
	Sumina	Buchenau (Oberschles.)	w ruchu towarowym
Olza — Annaberg (Oberschles.)	Olza	Annaberg (Oberschles.)	

B. Wąskotorowe koleje.

Pole Północne — Rossberg	Pole Północne	Rossberg	tylko w ruchu towarowym
Sucha Góra — Beuthen Nord	Sucha Góra	Beuthen Nord	"

Auf dem Übergang	Deutsche Zollabfertigung und Passprüfung	Polnische	Bemerkungen
A. Normalspur.			
Teichwalde — Lubliniec Wildfurt — Pawonków Brunneck — Strzybnica Beuthen — (Oberschles.) Stadtwald- Rojca	Teichwalde Wildfurt Brunneck Beuthen (Oberschles.) Stadtwald	Lubliniec Pawonków Strzybnica Rojca	nur Reiseverkehr
Beuthen (Oberschles.)—Chorzów	Beuthen (Oberschles.) Beuthen (Oberschles.)	Beuthen (Oberschles.) Chorzów	im Reiseverkehr bis 15.5.1940 im Güterverkehr
Borsigwerk — Chebzie Hindenburg (Oberschles.)—Ruda Śl.	Borsigwerk Hindenburg (Oberschles.)	Chebzie Ruda Śl.	nur Güterverkehr
Gleiwitz Ost — Makoszowy Buchenau (Oberschles.) — Sumina	Gleiwitz Ost Waldeck (Oberschles.) Buchenau (Oberschles.)	Makoszowy Sumina Sumina	im Reiseverkehr im Güterverkehr
Annaberg (Oberschles.) — Olza	Annaberg (Oberschles.)	Olza	

B. Schmalspur.

Rossberg-Pole Północne Beuthen Nord-Sucha Góra	Rossberg Beuthen Nord	Pole Północne Sucha Góra	nur Güterverkehr
---	--------------------------	-----------------------------	------------------

Ustęp (2) odpada. Ustęp (3) otrzymuje numer (2). W tym ustępie skreśla się słowa „na stacji Gardeja”. Ustęp (4) odpada. Ustępy (5) i (6) otrzymują numery (3) i (4).

Załącznik E do artykułu 21 Umowy otrzymuje nowe brzmienie, objęte Załącznikiem E do niniejszej Umowy uzupełniającej.

§ 6.

Drugie zdanie ustępu (3) Postanowień wykonawczych do artykułu 31 Umowy otrzymuje następujące brzmienie:

„Wyłączone od takiego przeciwstawienia są pociągo-kilometry:

a) kolei wąskotorowych, kolei prywatnych i kolejek,

b) pociągów i wagonów ratowniczych, parowozów pomocniczych i pługów odśnieżnych (patrz artykuł 25).

Co się tyczy zapłaty za pociągo-kilometry, wykonane przez koleje wąskotorowe, jak również przez koleje prywatne i kolejki, zainteresowane Zarządy kolejowe zawrą porozumienie, niezbędne w tym względzie”.

§ 7.

W artykule 32 dodaje się następujący nowy ustęp (3):

Absatz (2) fällt weg. Absatz (3) erhält die Nummer (2). In diesem Absatz werden die Worte „in Gardeja“ gestrichen. Absatz (4) fällt weg. Die Absätze (5) und (6) erhalten die Nummern (3) und (4).

Die Anlage E zu Artikel 21 des Abkommens erhält die in der Anlage E zu diesem Ergänzungsabkommen niedergelegte neue Fassung.

§ 6.

Der zweite Satz der Ausführungsbestimmungen (3) zu Artikel 31 erhält folgende Fassung:

„Ausgenommen von der Aufrechnung sind die Zugkilometer der

a) Schmalspur-, Privat- und Kleinbahnen,

b) Hilfszüge, Hilfsgerätewagen, Hilfslokomotiven und Schneepflüge (s. Artikel 25).

Wegen der Abgeltung der Zugkilometer der Schmalspurbahnen sowie der Privat- und Kleinbahnen treffen die beteiligten Eisenbahnverwaltungen die erforderlichen Vereinbarungen“.

§ 7.

In Artikel 32 ist folgender neuer Absatz (3) aufzunehmen:

„(3) Na przejściach ze wspólną odprawą celną i rewizją paszportową Zarząd sąsiedni powinien płacić wynagrodzenie również za te pomieszczenia i urządzenia tudzież za świadczenia personalne, które służą do wspólnej odprawy celnej i rewizji paszportowej.

O ile w myśl tego ma się płacić wynagrodzenie, należy ustalić dla każdej stacji udział każdego Zarządu według stosunków pociągów wjeżdżających i wyjeżdżających. Przy tym pociągi z polskim parowozem i polską obsługą uważa się za pociągi polskie, a pociągi z niemieckim parowozem i niemiecką obsługą za pociągi niemieckie”.

§ 8.

Artykuł 37 „Wyrównanie kosztów na przejściach kolejowych górnośląskich” traci moc obowiązującą.

§ 9.

Następujące ustępy Protokołu końcowego do Umowy z dnia 27 marca 1926 r. skreśla się:

- a) ustęp „B”,
- b) w ustępie „D” punkty e) i f),
- c) w ustępie „G” punkt g).

§ 10.

Niniejsza Umowa Uzupełniająca podlega ratyfikacji i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Berlinie możliwie jak najrychlej. Umowa wejdzie w życie w dniu, który zostanie ustalony w drodze osobnej wymiany not i będzie obowiązywała tak długo, jak umowa z 27 marca 1926 r.

Sporządzono w dwóch oryginałach, każdy w języku polskim i niemieckim, przy czym obydwa teksty są jednakowo miarodajne.

Warszawa, dnia drugiego czerwca tysiąc dziewięćset trzydziestego siódmego roku.

Zajas

Dr Ludwig Holtz

Załącznik E

do art. 21 ust. (3).

SZCZEGÓLNE POSTANOWIENIA

dla granicznych stacyj przejściowych z obopólną odprawą celną i rewizją paszportową.

§ 1.

(1) Dla wywozu i przywozu przedmiotów oraz dla ruchu osobowego przez graniczną stację przejściową obowiązują — obok przepisów celnych tego Państwa, na którego obszarze położona jest stacja — również przepisy celne drugiego Państwa a mianowicie przy wywozie do drugiego Państwa od chwili, w której rozpoczyna się odprawa celna przez urzędników tego Państwa, przy wwozie zaś z drugiego Państwa aż do chwili, w której odprawa celna przez urzędników tego Państwa została ukoń-

„(3) Bei den Uebergängen mit gemeinschaftlicher Zollabfertigung und Passprüfung hat die Nachbarverwaltung auch für diejenigen Einrichtungen und Anlagen sowie für die Personalleistungen Vergütung zu leisten, die der gemeinschaftlichen Zollabfertigung und Passprüfung dienen.

Soweit hiernach Vergütung zu leisten ist, ist für jeden Bahnhof der Anteil jeder Verwaltung nach dem Verhältnis der ein- und ausfahrenden Züge zu bestimmen. Dabei gelten Züge mit polnischer Lokomotive und polnischem Personal als polnische und Züge mit deutscher Lokomotive und deutschem Personal als deutsche Züge”.

§ 8.

Der Artikel 37 „Kostenausgleich für ober-schlesische Uebergänge” wird aufgehoben.

§ 9.

Folgende Absätze des Schlussprotokolls zum Abkommen vom 27 März 1926 werden gestrichen:

- a) der Absatz „B”,
- b) im Absatz „D” die Punkte e) und f),
- c) im Absatz „G” der Punkt g).

§ 10.

Das Ergänzungsabkommen wird ratifiziert und die Ratifikationsurkunden werden in Berlin sobald als möglich ausgetauscht werden. Es tritt an dem Tage in Kraft, der durch besonderen Notenwechsel bestimmt wird, und bleibt so lange gültig wie das Abkommen vom 27 März 1926.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in polnischer und in deutscher Sprache, wobei beide Wortlaufe gleiche Geltung haben.

Warschau, den zweiten Juni neunzehnhundertsebenunddreissig.

Zajas

Dr Ludwig Holtz

Anlage E

Zu Artikel 21 Abs. (3)

BESONDERE BESTIMMUNGEN

über Grenzübergangsbahnhöfe mit beiderseitiger Zollabfertigung und Passprüfung.

§ 1.

(1) Für die Aus- und Einfuhr von Gegenständen und für den Personenverkehr über einen Grenzübergangsbahnhof gelten neben den Zollvorschriften des Staates, in dem der Bahnhof liegt, auch die Zollvorschriften des anderen Staates und zwar bei der Ausfuhr in den anderen Staat von dem Zeitpunkte ab, in dem die Zollabfertigung durch die Beamten dieses Staates beginnt, bei der Einfuhr aus dem anderen Staate bis zu dem Zeitpunkte, in dem die Zollabfertigung durch die Beamten dieses Staates

czona; jednakże przepisy celne danego Państwa stosowane będą tylko przez władze celne tego Państwa, które przepisy te wydało. Za równoznaczny z terminem, w którym przy wywozie do drugiego Państwa winna była rozpocząć się, a przy wwozie z drugiego Państwa winna była zakończyć się odprawa celna, uważany będzie termin, w którym uchylenie od poddania się odprawie celnej należy, podług danych okoliczności, uważać za dokonane.

(2) Układająca się Strona, na której obszarze położona jest graniczna stacja przejściowa, nie może pobierać żadnych opłat wwozowych i wywozowych od przedmiotów, które przewiezione zostały z obszaru drugiej Strony na jej obszar i które zostają z powrotem wywiezione, nie przestając podpadać pod przepisy celne Państwa, z którego nastąpił wywóz.

§ 2.

(1) Jeżeli w myśl § 1 dany przedmiot podpada pod przepisy celne obu układających się Stron i wskutek tego podlega tymczasowemu aresztowi przez władze celne obu Stron, natenczas pierwszeństwo przysługiwać będzie władzy celnej Strony, z której obszaru przedmiot zostaje wywieziony. Władze celne jednego Państwa winny, na żądanie władz drugiego Państwa, zwolnić od zabrania dany przedmiot, o ile znajduje się on jeszcze na obszarze Państwa, któremu przysługuje prawo pierwszeństwa.

(2) Jeżeli władze celne jednej Strony uważają za konieczne poddać oględzinom przedmiot, znajdujący się pod nadzorem celnym drugiej strony, to przedmiot ten, o ile podlega on jeszcze przepisom celnym Strony pragnącej dokonać oględzin, winien być oddany do dyspozycji tej ostatniej Strony.

§ 3.

(1) Władzom celnym każdej z układających się Stron przysługuje, w granicach §§ 1 i 2, prawo przeprowadzania śledztwa co do wykroczeń przeciwko przepisom celnym danej Strony, wykrytych na obszarze drugiej Strony, prawo sekwestrowania przedmiotów, co do których zaszło wykroczenie, prawo wydawania wyroków stosownie do przepisów karnych danego Państwa, oraz prawo zasekwestrowania lub zaarrestowania przedmiotów, należących do osób, które dokonały przekroczenia, a to do wysokości kar pieniężnych przewidywanych lub ustalonych, jak również dla pokrycia opłat wszelkiego rodzaju; narzędzia do pracy nie podlegają sekwestrowi ani aresztowi.

(2) Władze celne jednej z układających się Stron mają prawo przewieźć do swego kraju lub też polecić sprzedać w drodze publicznego przetargu przez uprawnionego do tego urzędnika drugiej Strony przedmioty, które w sposób powyższy zostały przez nie zasekwestrowane lub zaarrestowane na obszarze drugiej Strony.

beendet ist; indessen werden die Zollvorschriften jeden Staates nur von den Zollbehörden des Staates angewandt, der sie erlassen hat. Dem Zeitpunkt des Beginns der Zollabfertigung bei der Ausfuhr und dem Zeitpunkt der Beendigung der Zollabfertigung bei der Einfuhr wird der Zeitpunkt gleichgestellt, in dem die Zollabfertigung nach Lage der Verhältnisse als tatsächlich umgangen anzusehen ist.

(2) Der vertragschliessende Teil, auf dessen Gebiet ein Grenzübergangsbahnhof liegt, darf keine Ein- und Ausfuhrabgaben von Gegenständen erheben, die aus dem Gebiete des anderen Teiles auf sein Gebiet gelangt sind und zurückgebracht werden, bevor die Geltung der Zollvorschriften des Ausfuhrstaates für sie aufgehört hat.

§ 2.

(1) Gelten für einen Gegenstand nach § 1 die Zollgesetze beider vertragschliessenden Teile und unterliegt der Gegenstand infolgedessen dem Zugriff der Zollbehörden beider Teile, so gebührt der Vorrang der Zollbehörde des Teiles, aus dessen Gebiete der Gegenstand ausgeführt wird. Auf Erfordern haben die Zollbehörden des anderen Staates den Gegenstand freizugeben, solange er sich noch auf dem Gebiete des bevorrechtigten Staates befindet.

(2) Erscheint den Zollbehörden des einen Teiles die Beschau eines Gegenstandes notwendig, der sich unter der Zollaufsicht des anderen Teiles befindet, so ist der Gegenstand zu diesem Zwecke zur Verfügung zu stellen, solange die Zollvorschriften des erstgenannten Teiles für ihn gelten.

§ 3.

(1) Den Zollbehörden jedes vertragschliessenden Teiles steht im Rahmen der §§ 1 und 2 das Recht zu, Zuwiderhandlungen gegen die Zollvorschriften ihres Staates, die auf dem Gebiete des anderen Teiles entdeckt werden, zu untersuchen, Gegenstände, die mit diesen Zuwiderhandlungen in Verbindung stehen, zu beschlagnahmen, die Zuwiderhandlungen nach den Strafbestimmungen ihres Staates anzuerkennen und für den Betrag zu erwartender oder erkannter Geldstrafen, sowie zur Deckung von Gebühren aller Art Gegenstände der in Betracht kommenden Personen mit Ausnahme von Arbeitsgerät zu beschlagnahmen oder zu pfänden.

(2) Die Zollbehörden des einen vertragschliessenden Teiles können Gegenstände, die sie hiernach im Gebiete des anderen Teiles beschlagnahmt oder gepfändet haben, in ihr Land bringen oder durch Vermittlung eines dazu befugten Beamten des anderen Teiles öffentlich versteigern lassen.

§ 4.

(1) Urzędnicy celni jednej z układających się Stron, zatrudnieni na obszarze drugiej Strony, mają prawo w celu wykonania uprawnień, udzielonych im w § 3 dokonywać aresztowań osób oraz stosować przymus względem osób, według przepisów swego kraju, tam, gdzie wolno im wypełniać czynności urzędowe. Aresztowanie obywateli drugiej układającej się Strony jest jednakże niedozwolone. Obywatel faki, który dokonał wykroczenia, może być natomiast zniewolony do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Urzędnik drugiej Strony winien być przy tym obecny. Użycie siły wobec obywatela drugiej układającej się Strony w celu dokonania rewizji dozwolone jest również tylko w obecności urzędnika tejże Strony.

(2) Zastrzeżone w ust. 1 § 2 prawo pierwszeństwa co do tymczasowego aresztu przedmiotów stosuje się odpowiednio również do aresztowania osób.

(3) Osoby, zaaresztowane na zasadzie przepisów powyższych przez urzędnika jednej z układających się Stron na obszarze Strony drugiej, mogą być przeprowadzone przez rzeczownego urzędnika na obszar jego Państwa, w razie potrzeby w asystencji urzędników drugiej Strony.

§ 5.

Jeżeli władze celne obu Stron wykonywają wspólnie nadzór nad przedmiotami, podpadającymi pod przepisy celne obu Stron, naówczas odpowiedzialną za całość przedmiotu w zachodzącym wypadku będzie wyłącznie władza celna Strony, której przysługuje pierwszeństwo tymczasowego aresztu, zastrzeżone w ust. 1 § 2.

§ 6.

(1) Do przepisów celnych w pojęciu niniejszego załącznika zalicza się również zakazy i ograniczenia wywozu, przywozu i przewozu, przepisy dotyczące podatków pośrednich i temu podobnych opłat, przepisy co do statystyki ruchu towarowego oraz wszystkie inne przepisy, nad których przestrzeganiem mają obowiązek czuwania graniczne władze celne, tudzież wszystkie postanowienia wydane w celu wykonania wyżej wymienionych przepisów.

(2) Władze, urzędnicy oraz pracownicy, którym powierzono wykonywanie wyżej wymienionych postanowień, korzystają z tych samych atrybucji służbowych, co władze i urzędnicy celni.

§ 7.

(1) Obok przepisów paszportowych Państwa, na którego obszarze leży graniczna stacja przejściowa obowiązują również przepisy paszportowe drugiego Państwa z tym zastrzeżeniem, że przepisy paszportowe Państwa wyjściowego mają pierwszeństwo.

§ 4.

(1) Die Zollbeamten des einen vertragsschliessenden Teiles, die auf dem Gebiete des anderen Teiles tätig sind, können zur Durchführung der ihnen im § 3 gegebenen Befugnisse nach Massgabe der Gesetze ihres Staates dort, wo sie dienstlich tätig sein dürfen, Personen festnehmen und Zwang gegen Personen ausüben. Eine Festnahme von Angehörigen des anderen vertragsschliessenden Teiles ist jedoch unzulässig. Statt dessen kann der Zuwiderhandelnde zwecks Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorgeführt werden. Dabei ist ein Beamter des anderen Teiles hinzuzuziehen. Körperlicher Zwang zu Untersuchungszwecken darf gegenüber Angehörigen des anderen vertragsschliessenden Teiles gleichfalls nur unter Hinzuziehung eines Beamten dieses Teiles ausgeübt werden.

(2) Das nach § 2 Abs. 1 bestehende Recht des Vorranges beim Zugriff gilt sinngemäss auch für die Festnahme.

(3) Die auf Grund der vorstehenden Bestimmungen von den Beamten des einen vertragsschliessenden Teiles auf dem Gebiete des anderen Teiles festgenommenen Personen können von den erstgenannten Beamten in das Gebiet ihres Staates, wenn nötig unter Begleitung von Beamten des anderen Teiles, überführt werden.

§ 5.

Wenn die beiderseitigen Zollbehörden Gegenstände, die den Zollvorschriften beider Teile unterliegen, gemeinsam überwachen, so gilt als haftpflichtiger Verwahrer vorkommenden Falls lediglich die Zollbehörde des Teiles, dem gemäss § 2 Abs. 1 der Vorrang beim Zugriff zusteht.

§ 6.

(1) Zu den Zollvorschriften im Sinne dieser Anlage gehören auch die Aus-, Ein- und Durchführverbote und -beschränkungen, die Vorschriften über indirekte Steuern und ähnliche Abgaben, die Vorschriften über die Statistik des Warenverkehrs, ebenso alle sonstigen Vorschriften, deren Beachtung der Ueberwachung durch die Grenzzollbehörden unterliegt, ferner alle zur Durchführung der erwähnten Vorschriften erlassenen Bestimmungen.

(2) Den Zollbehörden und Beamten stehen die Behörden, Beamten und Bediensteten gleich, die mit der Durchführung der vorerwähnten Bestimmungen betraut sind.

§ 7.

(1) Neben den Passvorschriften des Staates, auf dessen Gebiet der Grenzübergangsbahnhof liegt, gelten auch die Passvorschriften des anderen Staates mit der Massgabe, dass die Passvorschriften des Ausgangstaates vorgehen.

(2) Podróżni, zamierzający wyjechać z obszaru jednej z układających się Stron przez graniczną stację przejściową, położoną na obszarze drugiej Strony, mogą być zatrzymani przez urzędników i pracowników pierwszej z wymienionych Stron, powołanych do dokonywania rewizji paszportów, o ile podróżni ci nie posiadają wymaganej do wyjazdu legitymacji. Podróżni ci otrzymają polecenie powrotu do kraju, z którego wyjechali. W razie oporu, mogą być przymusowo odesłani z powrotem.

(3) Stosowanie przymusu w celu odesłania z powrotem obywateli Strony, na której obszarze położona jest graniczna stacja przejściowa, jest jednakże niedozwolone. Podróżny ten może być natomiast zniewolony do stawienia się w celu spisania protokołu o zaszłym fakcie. Urzędnik drugiej Strony winien być przy tym obecny. Po spisaniu protokołu podróżnemu będzie dozwolona dalsza podróż.

§ 8.

(1) Układające się Strony uprawnione są do przesyłania do swych urzędów znajdujących się na obszarze drugiej Strony oraz z tych urzędów listów i paczek służbowych, jak również służbowych przesyłek pieniężnych i wartościowych, przy pomocy własnego personelu pocztowego lub za pośrednictwem innych osób, bez udziału poczty drugiej Strony oraz bez uiszczania na jej rzecz opłat pocztowych.

(2) Przesyłki te powinny być zaopatrzone w pieczęć urzędową władzy wysyłającej i wymienione w osobnym, równocześnie wieszonym wykazie; w tym razie nie podlegają one rewizji.

§ 9.

Władze kierownicze obu Państw podadzą sobie nawzajem do wiadomości nazwiska oraz stanowiska służbowe urzędników i pracowników, przydzielonych do ich urzędów znajdujących się na obszarze drugiej Strony oraz wskażą odpowiedzialnych kierowników tych urzędów.

§ 10.

W obrębie pomieszczeń i miejsc, oddanych na obcym terytorium do wyłącznego użytku władzom jednej ze Stron, jedynie te władze mają prawo utrzymywać porządek i wydalać osoby prywatne, które porządek ten naruszają. W obrębie innych pomieszczeń i miejsc prawo to przysługuje tylko władzom tego Państwa, na którego obszarze znajduje się graniczna stacja przejściowa.

§ 11.

Urzędy obu Stron uprawnione są do zaopatrzenia swych pomieszczeń urzędowych w tablice urzędowe z godłami swego Państwa.

(2) Reisende, die aus dem Gebiete des einen vertragschliessenden Teiles über einen im Gebiete des anderen Teiles liegenden Grenzübergangsbahnhof ausreisen wollen, können von den dort mit der Passnachschau beauftragten Beamten und Bediensteten des erstgenannten Teiles zurückgewiesen werden, wenn sie nicht mit einem für die Ausreise gültigen Ausweis versehen sind. Sie sollen veranlasst werden, in das Ausgangsland zurückzukehren. Im Weigerungsfalle können sie zwangsweise zurückgeführt werden.

(3) Die Anwendung von Zwang zur Zurückführung von Angehörigen des Teiles, auf dem der Grenzübergangsbahnhof liegt, ist jedoch unzulässig. Statt dessen kann der Reisende zwecks Aufnahme einer Verhandlung über den Tatbestand zwangsweise vorgeführt werden. Dabei ist ein Beamter des anderen vertragschliessenden Teiles hinzuzuziehen. Nach Abschluss der Verhandlung ist dem Reisenden die Weiterreise zu gestatten.

§ 8.

(1) Die vertragschliessenden Teile sind berechtigt, Dienstbriefe und -pakete sowie dienstliche Geld- und Wertsendungen nach und von ihren exponierten Dienststellen ohne Vermittlung der Postverwaltung des anderen Teiles und frei von dessen Postgebühren durch ihr Fahrpostpersonal oder andere Personen befördern zu lassen.

(2) Diese Sendungen sollen mit dem Dienstsiegel der absendenden Behörde versehen und in einem besonderen mitgeführten Ausweis aufgeführt sein; in diesem Fall unterliegen sie keiner Revision.

§ 9.

Die beiderseitigen Direktivbehörden werden sich gegenseitig Namen und Dienststellung der ihren exponierten Dienststellen zugewiesenen Beamten und Bediensteten mitteilen und die verantwortlichen Leiter dieser Dienststellen bezeichnen.

§ 10.

Die beiderseitigen Behörden haben innerhalb der ihnen auf dem fremden Staatsgebiete zum Alleingebrauche zugewiesenen Räumlichkeiten und Anlagen allein das Recht, die Ordnung aufrechtzuerhalten und Privatpersonen, die gegen die Ordnung verstossen, zu entfernen. Innerhalb anderer Räumlichkeiten und Anlagen steht dies Recht nur den Behörden des Staates zu, auf dessen Gebiete der Grenzübergangsbahnhof liegt.

§ 11.

Die beiderseitigen exponierten Dienststellen sind berechtigt, ihre Amtsräume durch Amtsschilder mit dem Hoheitszeichen des Entsendestaates kenntlich zu machen.

§ 12.

Urzednicy ukladajacej sie Strony, na ktorej obszarze lezy graniczna stacja przejsciowa, maja przy wykonywaniu obowiazkow sluzbowych staly dostep do miejsc, przydzielonych wladzom drugiej Strony, lub odgraniczonych dla celow sluzbowych tych wladz, o ile urzednicy ci nosza zewnetrzne odznaki urzedowe lub o ile wykaza sluzbowy cel swej obecności. Urzednikom tym nie wolno zabierac ze soba przedmiotow, ktore wedlug przepisow drugiej Strony podlegaja oczeniu.

§ 13.

Kazda z ukladajacych sie Stron udzieli urzedom celnym drugiej Strony na granicznych stacjach przejsciowych wszelkich upowaznień do wykonywania czynności celnych przy wjeździe i wyjeździe, wynikajacych z potrzeb ruchu, dazac przede wszystkim do tego, aby upowaznienia do dokonywania odprawy, wydane urzedom celnym obu Stron, byly zawsze, o ile to mozliwe, z soba zgodne. Odprawa celna towarow przez urzad celny jednej Strony winna byc dokonywana mozliwie bezposrednio po odprawie w urzedzie celnym drugiej Strony, mozliwie z najwiekszym pospiechem. Podrozni oraz ich bagaz poddani beda odprawie niezwlocznie przy odjeździe i po nadejsciu pociagu.

§ 14.

Postanowienia artykulu 16 Umowy, z wyjatkiem zdania 3 ustępu (1), oraz przepisy wykonawcze do artykulu 16 stosuja sie odpowiednio rowniez i do pracownikow, ktorzy sa czynni na granicznych stacjach przejsciowych, ale mieszkaja w Panstwie wysylajacym, jednak z tym zastrzezeniem, ze wolno im nosic broń sluzbowa takze na drodze do i ze sluzby. We wzorze zaświadczenia wedlug załącznika B nalezy slowa: „w ruchu sasiedzkim” zastapic odrecznie slowami: „w ruchu sasiedzkim i przejsciowym”.

§ 15.

Poza tym nalezy stosowac do urzedow, ustanowionych na granicznych stacjach przejsciowych ogolne postanowienia Umowy.

PROTOKÓŁ PODPISANIA.

Podpisujac Umowe Uzupealnijaca Umowe o wzajemnej komunikacji kolejowej z dnia 27 marca 1926 r., Pełnomocnicy obu umawiajacych sie Stron oświadczaja co nastepuje:

- 1) Do § 2 Umowy Uzupealnijacej:
  - a) Dla bezposredniej komunikacji towarowej na waskotorowych kolejach Zarzady kole-

§ 12.

Die Beamten des vertragschliessenden Teiles, auf dessen Gebiet ein Grenzübergangsbahnhof liegt, dürfen in Ausübung ihres Dienstes die den Behörden des anderen Teiles zugewiesenen oder für die Zwecke des Dienstes dieser Behörden abgesperrten Anlagen jederzeit betreten, sofern sie äusserlich als Beamte erkennbar sind oder sich über den dienstlichen Zweck ihrer Anwesenheit ausweisen können. Gegenstände, die nach den Vorschriften des anderen Teiles zollpflichtig sind, dürfen nicht mitgenommen werden.

§ 13.

Die vertragschliessenden Teile werden den beiderseitigen Zollämtern auf den Grenzübergangsbahnhöfen alle Befugnisse zur zollamtlichen Ein- und Ausgangsabfertigung beilegen, die sich aus dem Verkehrsbedürfnis ergeben. Sie werden insbesondere darauf Bedacht nehmen, dass die Abfertigungsbefugnisse der beiderseitigen Zollämter stets tunlichst übereinstimmen. Die Warenabfertigungen durch die beiderseitigen Zollbehörden sollen möglichst unmittelbar aufeinanderfolgen und mit tunlichster Beschleunigung erledigt werden. Personen und deren Gepäck werden bei jeder Abfahrt und bei jeder Ankunft der Züge sofort abgefertigt werden.

§ 14.

Die Bestimmungen des Artikels 16 des Abkommens mit Ausnahme des Absatzes (1) Satz 3, sowie die Ausführungsbestimmungen zu Artikel 16 finden auch auf die Bediensteten, die auf den Grenzübergangsbahnhöfen tätig sind, aber im Entsendestaat wohnen, mit der Massgabe entsprechende Anwendung, dass Dienstwaffen auch auf dem Wege zum und vom Dienste getragen werden dürfen. Im Ausweismuster nach Anlage B ist das Wort „Wechselverkehr“ durch die Worte „Wechsel- und Übergangsverkehr“ handschriftlich zu ersetzen.

§ 15.

Im übrigen gelten für die auf den Grenzübergangsbahnhöfen errichteten Dienststellen die allgemeinen Bestimmungen des Abkommens.

UNTERZEICHNUNGSPROTOKOLL.

Bei der Unterzeichnung des Ergänzungsabkommens zum Abkommen über den gegenseitigen Eisenbahnverkehr vom 27. März 1926 werden von den Bevollmächtigten der beiden Vertragsparteien folgende Erklärungen abgegeben:

- 1) Zu § 2 des Ergänzungsabkommens:
  - a) Für den direkten Güterverkehr auf den Schmalspurbahnen werden die Eisen-

jowe ustalają taryfę, opartą na Międzynarodowej Konwencji o przewozie towarów, jako na prawie umownym.

b) Zarządy kolejowe zawrą porozumienia, celem uregulowania spraw, związanych z wagonami towarowymi dla kolei wąskotorowych.

c) Rządy przewidują osobne rokowania w najbliższym czasie, w celu dostosowania Umowy z 27 marca 1926 r. do obecnego stanu i dla dokonania potrzebnych zmian.

d) Przejście kolejki kopalnianej hr. Ballestrema Ruda Śląska — Peiskretscham pozostaje nadal otwarte dla przewozu piasku. Tabor oraz materiały, potrzebne dla ruchu są przy przechodzeniu przez granicę wolne od cła i innych opłat.

Odprawa celna i rewizja paszportowa odbywać się będzie po stronie polskiej w Rudzie Śl. Wschód, a po stronie niemieckiej w Borsig Ostschacht.

e) Gdyby miało się okazać ze względów komunikacyjnych potrzebnym otwarcie przejścia granicznego dla prywatnej bocznicy fabryki nawozów w Brzeziu, będą w tej sprawie podjęte rokowania.

2) Do § 3 Umowy Uzupełniającej:

Przywóz lub wywóz materiałów, uzyskanych z rozbiórki mostów, względnie potrzebnych do odnowienia mostów, jak również przywóz i wywóz narzędzi do budowy, ostatnie pod warunkiem powrotnego wywozu po skończeniu robót, nie podlegają ani cłu ani innym opłatom lub jakimkolwiek ograniczeniom przywozowym i wywozowym. O takim przywozie i wywozie powinny być zawczasu powiadomione właściwe władze celne.

3) Do § 5 Umowy Uzupełniającej:

Tam gdzie istnieje wspólna odprawa celna albo wspólna rewizja paszportowa, na granicznych stacjach przejściowych, będzie ona mogła tam pozostać na czas przejściowy do 30 września 1937 r.

Na granicznej stacji przejściowej Beuthen (Oberschles.) wspólna odprawa celna i rewizja paszportowa pozostanie do 15 maja 1940 r. w ruchu osobowym.

Warszawa, dnia drugiego czerwca tysiąc dziewięćset trzydziestego siódmego roku.

J. Zajas

Dr Ludwig Holtz

bahnverwaltungen einen Tarif vereinbaren, dem das Internationale Ueberkommen über den Güterverkehr als Vertragsrecht zugrunde gelegt wird.

b) Vereinbarungen über die Regelung der Güterwagenangelegenheiten für die Schmalspurbahnen werden von den Eisenbahnverwaltungen getroffen.

c) Die Regierungen nehmen in Aussicht, demnächst durch besondere Verhandlungen das Abkommen vom 27. März 1926 dem gegenwärtigen Zustand anzupassen und über etwa erforderliche Änderungen zu verhandeln.

d) Der Uebergang der Graf Ballestrem'schen Grubenbahn Peiskretscham — Ruda Śląska bleibt für Sandtransporte geöffnet.

Das rollende Material und die notwendigen Betriebsstoffe bleiben bei der Grenzüberschreitung von Zöllnen und sonstigen Abgaben befreit.

Die Zollabfertigung und die Passprüfung finden deutscherseits in Borsig Ostschacht und polnischerseits in Ruda Śląska Wschód statt.

e) Sollte sich ein Verkehrsbedürfnis für die Eröffnung des Grenzübergangs beim Privatgleisanschluss der Düngemittelfabrik in Brzezie ergeben, so werden hierüber Verhandlungen gepflogen werden.

2) Zu § 3 des Ergänzungsabkommens:

Die Ein- und Ausfuhr von Baustoffen, die beim Abbruch der Brücken anfallen oder für die Erneuerung von Brücken notwendig werden, sowie die Ein- und Ausfuhr von Baugeräten, letztere unter der Bedingung der Rückbringung nach Vollendung der Arbeit, unterliegen weder Zöllnen noch sonstigen Abgaben, auch nicht irgendwelchen Ein- oder Ausfuhrbeschränkungen. Von solcher Ein- und Ausfuhr sind die zuständigen Zollbehörden vorher rechtzeitig zu verständigen.

3) Zu § 5 des Ergänzungsabkommens:

Soweit bisher auf den Grenzübergangsbahnhöfen gemeinschaftliche Zollabfertigung oder gemeinschaftliche Passprüfung stattfinden, können sie für eine Uebergangszeit bis zum 30 September 1937 aufrechterhalten werden.

Auf dem Grenzübergangsbahnhof Beuthen (Oberschles.) bleibt die gemeinschaftliche Zollabfertigung und Passprüfung im Reiseverkehr bis zum 15 Mai 1940 bestehen.

Warschau, den zweiten Juni neunzehnhundertsiebenunddreissig.

Zajas

Dr Ludwig Holtz

Zaznajomiwszy się z powyższą umową uzupełniającą i protokołem podpisania, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych; oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 9 lipca 1937 r.

(—) *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów

(—) *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych

(—) *Beck*

